

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ జనకయుధాజితృతర్దనప్రభృతీనాం భూపానాం స్వదేశే ప్రస్థాపనం

ఏవమాస్తే మహాబాహురహస్యహని రాఘవః ।
ప్రశాసత్ సర్వకార్యాణి పౌరజానపదేషు చ ॥ 7.38.1 ॥

తతః కతిపయాహాసు వైదేహం మిథిలాధిపం ।
రాఘవః ప్రాంజలిర్భూత్వా వాక్యమేతదువాచ హ ॥ 7.38.2 ॥

భవాన్ హి గతిరవ్యగ్రా భవతా పాలితా వయం ।
భవతస్తేజసోగ్రేణ రావణో నిహతో మయా ॥ 7.38.3 ॥

ఇక్ష్వాకూణాం చ సర్వేషాం మైథిలానాం చ సర్వశః ।
అతులాః ప్రీతయో రాజన్ సంబంధకపురోగమాః ॥ 7.38.4 ॥

తద్ భవాన్ స్వపురం యాతు రత్నాన్యాదాయ పార్థివ ।
భరతశ్చ సహయార్థం పృష్ఠతశ్చానుయాస్యతి ॥ 7.38.5 ॥

స తథేతి తతః కృత్వా రాఘవం వాక్యమబ్రవీత్ ।
ప్రీతోఽస్మి భవతా రాజన్ దర్శనేన నయేన చ ॥ 7.38.6 ॥

యాన్యేతాని తు రత్నాని మదర్థం సంచితాని వై ।
దుహిత్రే తాన్యహం రాజన్ సర్వాణ్యేవ దదామి వై ॥ 7.38.7 ॥

ఏవముక్త్వా తు కాకుత్స్థం జనకో హృష్టమానసః |
ప్రయయౌ మిథిలాం శ్రీమాంస్తమనుజ్ఞాయ రాఘవం || 7.38.8 ||

తతః ప్రయాతే జనకే కేకయం మాతులం ప్రభుం |
రాఘవః ప్రాంజలిర్భూత్వా వినయాద్ వాక్యమబ్రవీత్ || 7.38.9 ||

ఇదం రాజ్యమహం చైవ భరతశ్చ సలక్షణః |
ఆయత్తస్త్వం హి నో రాజన్ గతిశ్చ పురుషర్షభ || 7.38.10 ||

రాజా హి వృద్ధః సంతాపం త్వదర్థముపయాస్యతి |
తస్మాద్ గమనమద్యైవ రోచతే తవ పార్థివ || 7.38.11 ||

లక్ష్మణేనానుయాత్రేణ పృష్టతోఽనుగమిష్యతే |
ధనమాదాయ బహులం రత్నాని వివిధాని చ || 7.38.12 ||

యుధాజిత్ తు తథేత్యాహ గమనం ప్రతి రాఘవ |
రత్నాని చ ధనం చైవ త్వయ్యేవాక్షయ్యమస్తితి || 7.38.13 ||

ప్రదక్షిణం చ రాజానం కృత్వా కేకయవర్ధనః |
రామేణ చ కృతః పూర్వమభివాద్య ప్రదక్షిణం || 7.38.14 ||

లక్ష్మణేన సహాయేన ప్రయాతః కేకయేశ్వరః |
హతేఽసురే యథా వృత్రే విష్ణునా సహ వాసవః || 7.38.15 ||

తం విసృజ్య తతో రామో వయస్యమకుతోభయం |
ప్రతర్దనం కాశిపతిం పరిష్వజ్యేదమబ్రవీత్ || 7.38.16 ||

దర్శితా భవతా ప్రీతిర్దర్శితం సౌహృదం పరం |
ఉద్యోగశ్చ త్వయా రాజన్ భరతేన కృతః సహ || 7.38.17 ||

తద్ భవానద్య కాశేయ పురీం వారాణసీం వ్రజ |
రమణీయాం త్వయా గుప్తాం సుప్రాకారాం సుతోరణాం || 7.38.18 ||

ఏతావదుక్త్వా చోత్థాయ కాకుత్స్థః పరమాసనాత్ |
పర్యష్వజత ధర్మాత్మా నిరంతరమురోగతం || 7.38.19 ||

విసర్జయామాస తదా కౌసల్యాప్రీతివర్ధనః |
రాఘవేణ కృతానుజ్ఞః కాశేయో హ్యకుతోభయః || 7.38.20 ||

వారాణసీ యయౌ తూర్ణం రాఘవేణ విసర్జితః |
విస్సృజ్య తం కాశిపతిం త్రిశతం పృథివీపతీన్ || 7.38.21 ||

ప్రహసన్ రాఘవో వాక్యమువాచ మధురాక్షరం |
భవతాం ప్రీతిరవ్యగ్రా తేజసా పరిరక్షితా || 7.38.22 ||

ధర్మశ్చ నియతో నిత్యం సత్యం చ భవతాం సదా |
యుష్మాకం చానుభావేన తేజసా చ మహాత్మనాం || 7.38.23 ||

హతో దురాత్మా దుర్బుద్ధీ రావణో రాక్షసాధమః |
హేతుమాత్రమహం తత్ర భవతాం తేజసా హతః || 7.38.24 ||

రావణః సగణో యుద్ధే సపుత్రామాత్యబాంధవః |
భవంతశ్చ సమానీతా భరతేన మహాత్మనా || 7.38.25 ||

శ్రుత్వా జనకరాజస్య కాననాత్ తనయాం హృతాం |
ఉద్యుక్తానాం చ సర్వేషాం పార్థివానాం మహాత్మనాం || 7.38.26 ||

కాలోఽప్యతీతః సుమహాన్ గమనం రోచయామ్యతః |
ప్రత్యూచుస్తం చ రాజానో హర్షేణ మహతా వృతాః || 7.38.27 ||

దిష్ట్యా త్వం విజయీ రామ స్వరాజ్యేఽపి ప్రతిష్ఠితః |
దిష్ట్యా ప్రత్యాహృతా సీతా దిష్ట్యా శత్రుః పరాజితః || 7.38.28 ||

ఏష నః పరమః కామ ఏషా నః ప్రీతిరుత్తమా |
యత్ త్వాం విజయినం రామ పశ్యామో హతశాత్రవం || 7.38.29 ||

ఏతత్ త్వయ్యుపపన్నం చ యదస్మాంస్త్వం ప్రశంససే |
ప్రశంసార్హం న జానీమః ప్రశంసాం వక్తుమీదృశీం || 7.38.30 ||

ఆపృచ్ఛామో గమిష్యామో హృదిస్థో నః సదా భవాన్ |
వర్తామహే మహాబాహో ప్రీత్యాత్ర మహతా వృతాః || 7.38.31 ||

భవేచ్ఛ తే మహారాజ ప్రీతిరస్మాసు నిత్యదా |
బాధమిత్యేవ రాజానో హర్షేణ పరమాన్వితాః || 7.38.32 ||

ఊచుః ప్రాంజలయః సర్వే రాఘవం గమనోత్సుకాః |
పూజితాస్తే చ రామేణ జగ్ముర్దేశాన్ స్వకాన్ స్వకాన్ || 7.38.33 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే అష్టాత్రింశః సర్గః ||